

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Број: 4/0-03-95/2016-6

Вежа: 4/0-03-988/2015

Датум: 10.2.2016. године

Београд

Савет Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 22. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 95/13), члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97, 31/01 и „Службени гласник РС“ бр. 30/2010) и члана 2. став 1. тачка 2. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“, бр. 49/2011), решавајући по захтеву привредног друштва Теленор Београд, улица Омладинских бригада 90, у предмету појединачног изузећа рестриктивног споразума од забране, поднетом преко пуномоћника [...], из адвокатске канцеларије [...], на 57. седници одржаној дана 10.2.2016. године доноси

РЕШЕЊЕ¹

I ИЗУЗИМА СЕ ОД ЗАБРАНЕ рестриктивни споразум – **нацрт Уговора о пословној сарадњи**, између привредних друштава Теленор Београд, улица Омладинских бригада 90 и Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže доо, Булевар др Зорана Ђинђића 8а, Београд.

II ОДРЕЂУЈЕ СЕ ПЕРИОД појединачног изузећа од забране рестриктивног споразума из става I диспозитива овог Решења у трајању од 24 месеца почев од дана закључења уговора.

III НАЛАЖЕ СЕ уговорним странама да одмах по закључивању Уговора исти доставе Комисији за заштиту конкуренције.

IV УТВРЂУЈЕ СЕ обавеза и **НАЛАЖЕ СЕ** подносиоцу захтева да на име накнаде за издавање овог решења уплати износ од 1.200,00 евра, у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије важећем на дан уплате, на рачун Комисије за заштиту конкуренције бр. 840-0000000880668-16, отворен код Управе за трезор, са позивом на број 4/0-03-95/2016, у року од седам дана од дана пријема овог Решења.

---

¹ Акт садржи заштићене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите

Образложење

Комисији за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) дана 31.12.2015. године достављен је захтев за појединачно изузеће од забране нацрта Уговора о пословној сарадњи (у даљем тексту: Уговор), између привредних друштава Теленор Београд, улица Омладинских бригада 90 и Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže доо, Булевар др Зорана Ђинђића 8а, Београд (у даљем тексту: Теленор и СББ) преко пуномоћника [...], из адвокатске канцеларије [...] (у даљем тексту: Пуномоћник).

Подносилац захтева је поднео захтев за појединачно изузеће споразума од забране – нацрта Уговора о пословној сарадњи, у циљу омогућавања повластица физичким лицима која су истовремено корисници Теленора и СББ-а и који испуњавају све услове који су у уговору таксативно наведени и морају бити кумулативно испуњени. Услови су следећи: [...].

Предмет захтева за појединачно изузеће

Предмет захтева је нацрт Уговора о пословној сарадњи између Теленор доо и Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže у погледу пружања услуга са погодностима корисницима који, испуњавају претходно наведене кумулативне услове.

Предмет споразума

Предмет уговора је сарадња између уговорних страна, како би физичким лицима, која су истовремено корисници и Теленора и СББ-а, била омогућена промоција, која подразумева бенефите који ће, поред пакета који корисници користе, омогућити и додатне погодности, уз испуњење одређених услова. Погодности ће бити омогућене само корисницима пакета наведених у члану 2. Уговора, а у питању су следеће погодности: - [...].

Циљ споразума

Циљ Уговора, по наводима Подносиоца је [...]. Закључењем овог Уговора корисницима ће [...].

Странке у поступку/уговорне стране су

- Теленор доо, улица Омладинских бригада 90, Београд и
- Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže, Булевар др Зорана Ђинђића 8а, Београд

Трајање уговора

Уговор се закључује на период од две године.

Налази и оцене Комисије

Комисија је извршила оцену правне природе овог споразума, полазећи од одредби Закона о заштити конкуренције, а нарочито члана 10. којим се дефинише појам рестриктивног споразума, односно одговарајуће подзаконске регулативе, како би се утврдило да ли је њима обухваћен предметни споразум, као уговор о пословној сарадњи, односно да ли о предметном захтеву Комисија треба да одлучује у поступку појединачног изузећа од забране.

Полазећи од природе, циља и очекиваних ефеката предметног споразума, а нарочито од релевантног тржишта на коме послују учесници споразума, Комисија је констатовала да се у конкретном случају ради о хоризонталном споразуму, са карактеристикама вертикалног споразума. Наиме, предметни уговор о пословној сарадњи садржи елементе и хоризонталних и вертикалних уговора, услуге које су обухваћене пакетом, односно Уговором су комплементарне и не постоји јасно разграничење да ли је у питању вертикални или хоризонтални споразум о сарадњи. Комисија је узимајући све елементе Уговора оценила да, Уговор има више елемената хоризонталног споразума.

Комисија је оценила да Уговор није обухваћен Уредбом о споразумима о истраживању и развоју између учесника на тржишту који послују на истом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Сл. гласник РС“ бр. 11/2010). Рестриктивни споразум за који је поднет захтев за изузеће, а с обзиром на то да за предмет нема заједничко истраживање и/или развој производа или производног процеса, заједничко коришћење резултата истраживања и/или развоја производа у складу са претходним споразумом између истих учесника на тржишту, нити заједничко истраживање и развој производа или производног процеса, без обавезе заједничког коришћења резултата истраживања и развоја, као и с обзиром на то да се уговором о пословној сарадњи не уређују односи у вези са истраживањем и развојем, није обухваћен поменутом Уредбом о истраживању и развоју.

Комисија је испитивала и могућност изузимања од забране по категоријама споразума, а у складу са Уредбом о споразумима о специјализацији између учесника на тржишту који послују на истом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Сл. гласник“ бр. 11/2010). Комисија је закључила да Уговор о пословној сарадњи, у конкретном случају, није обухваћен дефиницијом споразума о специјализацији из члана 3. поменуте Уредбе. Уговорне стране из предметног уговора не преузимају нити једну од обавеза побројаних у члану 3. исте Уредбе која предвиђа постојање споразума о обустави производње, од стране једног или више учесника у споразуму, у корист других учесника у споразуму, који се обавезују да преузму производњу или пружање услуге. Такође, уговор није обухваћен ни тачком 3. истог члана, у којој се наводи да споразум о специјализацији подразумева учешће два или више учесника који се обавезују да заједнички производе одређене производе. Комисија је закључила да се иста односи на споразуме који се појављују у ранијим фазама производно прометног циклуса и који подразумевају производњу или пружање неодређеног броја услуга иако може бити утврђен и коначан обим производње.

Примена института Споразума мањег значаја

Комисија је, полазећи од законом утврђених услова за примену института Споразума мањег значаја, испитала да ли је предметни споразум обухваћен овим институтом. Према члану 14. Закона, споразуми мањег значаја су, између осталог, и споразуми између учесника на тржишту који послују на истом нивоу ланца производње и промета (хоризонтални споразуми). Комисија је стога била у обавези да најпре одреди релевантно тржиште односно учешће на релевантном тржишту уговорних страна.

Релевантно тржиште

Чланом 6. Закона о заштити конкуренције прописано је да је релевантно тржиште у смислу закона тржиште које обухвата релевантно тржиште производа на релевантном географском тржишту. Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС”, бр. 89/2009), ближе су одређени критеријуми за дефинисање релевантног тржишта производа и релевантног географског тржишта. Имајући наведено у виду, као и природу Уговора, у конкретном случају релевантно тржиште је одређено као тржиште пружања пакета електронских услуга у Републици Србији.

У погледу одређења релевантног тржишта, Комисија је оценила да се процене дате у захтеву и допуни захтева могу прихватити, као шире дефинисано релевантно тржиште производа. Ипак, иако релевантно тржиште у сектору електронских комуникација представља скуп свих понуђених услуга које могу међусобно да се супституишу, тј. које корисници користе за исте сврхе, имајући у виду специфичности пружања пакета услуга и бенефита које исто носи, Комисија је уже дефинисала релевантно тржиште производа, како је напред наведено.

У складу са чланом 59. Закона о електронским комуникацијама, Регулаторна агенција донела је Одлуку о одређивању 9 релевантних тржишта подложних претходних регулацији, међу којима су: Тржиште 3 – велепродајно тржиште терминације позива у јавној телефонској мрежи; Тржиште 7 – велепродајно тржиште терминација позива у мобилној мрежи и Тржиште 8 – малопродајно тржиште дистрибуције медијских садржаја.

На тржишту мобилне телефоније, услуге мобилне телефоније у Републици Србији, пружају 3 оператора: Телеком Србија, Теленор и VIP mobile. Сва три мобилна оператора су проглашена од стране Регулаторне агенције за операторе са ЗТС. Приходи од пружања услуга јавне мобилне мреже у 2014. години су представљали од [50 до 60%] укупних прихода на тржишту електронских комуникација, а тржишно учешће оператора јавних мобилних телекомуникационих мрежа и услуга је следеће: Телеком Србија од [40 до 50%], Теленор од [30 до 40%] и VIP mobile од [20 до 30%], имајући у виду број корисника, а имајући у виду приходе: Телеком Србије од [40 до 50%], Теленор [од 30 до 40%] и VIP mobile [од 20 до 30%].

На тржишту дистрибуције медијског садржаја, услуге у Републици Србији тренутно нуди 98 оператора преко кабловске мреже, јавне фиксне мреже и сателитске дистрибутивне мреже. Приходи од пружања услуга дистрибуције медијског садржаја представљају од [5 до 10%] укупних прихода на тржишту електронских комуникација. Највећи оператори који пружају ове услуге су: СББ, Телеком Србија, ПТТ, И.Ком и Радијус вектор и тржишна учешћа су следећа: СББ од [40 до 50%] по броју корисника и од [50 до 60%] по приходу; Телеком Србија од [20 до 30%] по броју корисника и од [10 до 20%] по приходу; ПТТ од [5 до 10%] по оба критеријума; Коперникус по броју корисника од [5 до 10%] по оба критеријума; И.Ком од [0 до 5%] по оба критеријума и Радијус вектор од [0 до 5%] по оба критеријума.

На основу претходног Комисија закључује да нису испуњени услови за примену института споразума мањег значаја, јер су заједнички удели уговорних страна, на релевантном тржишту, већи од 10%.

Комисија у складу са претходним закључује да су споразум закључили, на једној страни Теленор доо и на другој страни Српске кабловске мреже, СББ. Према оцени Комисије, закључивањем предметног споразума, смањује се мотивација СББ за улазак на тржиште мобилне телефоније. Наиме, СББ је исказао озбиљну намеру за улазак на поменуто тржиште, с обзиром на то да је био уписан у регистар регулаторне Агенције маја 2013. године за услуге виртуелног мобилног оператора. Из истог је брисан, на сопствени захтев, септембра 2015. године, из ког разлога је

Комисија оценила да учесници у споразуму нису стварни, већ потенцијални конкуренти на тржишту мобилне телефоније, на којем је активан други учесник у споразуму. У складу са тиме, **Комисија је оценила овај споразум као рестриктиван** у смислу члана 10. Закона о заштити конкуренције, где се потенцијално ограничење јавља на страни понуде (производње), како је то одређено у члану 10. став 2. тачка 2) Закона.

Примена одредби о појединачном изузећу од забране

У складу са претходно реченим, Комисија је вршила оцену испуњености услова из члана 11. Закона, а све у складу са чланом 12. Закона. Комисија је оцењивала да ли предметни споразум доприноси унапређењу производње и промета, подстицању техничког или економског напретка, при чему потрошачима обезбеђује правичан део користи, а под условом да учесницима на тржишту не намеће ограничења која нису неопходна за постизање циља споразума, односно да не искључује конкуренцију на релевантном тржишту или његовом битном делу.

Оцењујући предметни уговор са становишта испуњености услова из чл. 11. Закона, допринос унапређењу производње и промета се остварује кроз унапређење понуде услуге електронских комуникација [...]. Корисницима се активацијом промоције нуде [...].

Подстицање техничког и економског напретка, по оцени Комисије се остварује у делу утицаја споразума на тржиште електронских комуникација у погледу употребе нових пословних модела, јер се на овај начин стимулише већа употреба електронских комуникационих услуга и бржи и једноставнији приступ дигиталним сервисима.

У вези са правичним делом користи потрошачима Комисија је оценила да омогућавање [...], а имајући у виду да се корисницима неће мењати уговорна обавеза, [...]. Комисија је оценила и да ће се повећати квалитет услуге јер ће корисници добити [...].

У вези услова да споразум не намеће ограничења, односно не искључује конкуренцију, Комисија је оценила да ће се ефекти Уговора највише одразити на тржиште пакета следећих услуга [...]. С тим у вези би ефекти закљученог споразума били такви да омогуће додатно побољшање понуде и квалитета услуга. Уговор не предвиђа било какву врсту ексклузивности у погледу сарадње и у том смислу не постоје ни законске нити уговорне препреке за Теленор и СББ да исту или сличну врсту сарадње остваре са другим учесницима на тржишту. Комисија је оценила и да Уговор омогућује услове снажније тржишне конкуренције у односу на [...], те ће Уговор довести до бољих услова и могућност већег избора за све кориснике ових услуга у Србији.

Такође, Комисија је у погледу препрека за развој тржишне конкуренције, прихватила наводе Подносиоца да исте не постоје, јер [...]. Комисија је такође у овом делу посебно ценила непостојање препреке да други конкуренти Теленора са другим конкурентима СББ-а закључе исте или сличне уговоре, односно чињеницу да предметни Уговор не садржи одредбе о ексклузивности. Комисија је ценила наводе Подносиоца да не долази до спајања тржишта два оператора, учесника у споразуму, већ се омогућава да корисници Теленора или СББ-а добију [...]. Ова промоција не укључује проширење, измене уговорних обавеза, нити додатну финансијску обавезу.

За Комисију су прихватљиви разлози и циљеви који су руководили подносиоца да закључи предметни уговор: [...].

Комисија је оценила да је Подносилац захтева у довољној мери аргументовао и доказао испуњеност Законом прописаних услова за појединачно изузеће предметног рестриктивног споразума од забране, а сагласно овој оцени одлучено је као у ставу I диспозитива овог Решења.

У вези захтева Подносиоца да се појединачно изузеће одобри на период од 8 година, Комисија исти није могла да усвоји из разлога што је тржиште електронских комуникација веома динамично тржиште, са сталним иновацијама и унапређењима постојећих технологија, те је период од 8 година предуг. Имајући у виду изнето, као и чињеницу да се Уговор потписује на 2 године, Комисија је оценила да је примерен рок за одобрење појединачног изузећа исти као и рок на који је уговор закључен, односно 2 године.

На основу одредбе члана 60. став 2. а у вези са чланом 12. став 3. Закона, а сагласно претходно изнетој оцени у вези рока за одобрење појединачног изузећа, одлучено је као у ставу II диспозитива овог Решења, при чему је Комисија имала у виду све чињеничне наводе подносиоца захтева, своје оцене донете на основу анализе предметне уговорне документације, тржишну снагу учесника у споразуму на тржиштима на којима послују и очекиване ефекте на тржишту на коме ће доћи до реализације предметног уговора.

Сагласно члану 60. став 6. Закона и члану 2. став 1. тачка 2. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 49/2011) одлучено је као у тачки III диспозитива овог Решења. Констатује се да су подносиоци захтева доставили доказ о извршеној уплати износа накнаде у складу са Тарифником (уплата износа од 1.200,00 ЕУР у динарској противвредности извршена 8.1.2016. године) чиме су извршили налог из тачке III диспозитива.